

Hoewel ongetwijfeld heel wat bedenkingen te maken zijn bij de uitgangspunten van de auteur — zo is de overheidstussenkomst binnen de werkloosheidsreglementering sinds 1982 in belangrijke mate teruggelopen — en bij diverse al dan niet gewilde neveneffecten — syndicalisten zullen het wellicht hebben over een 'divide et impera'-strategie — menen wij dat de voornaamste struikelsteen ook voor een dergelijk systeem zal liggen in de beperkte mobiliteit van de (werkloze) arbeidskrachten. Bovendien bestaat het overgrote deel van de werkloze massa uit laag- of niet geschoolden, en de (afnemende) arbeidsplaatsen die voor hen openstaan worden ook vandaag niet dermate gehonoreerd dat hier van een grote gevoeligheid voor belastingdruk(verlaging) — waar het systeem dan toch groten-deels op steunt — kan gesproken worden. Toch zijn wij met de auteur van mening dat wetenschappelijk onderzoek in deze richting een kans moet krijgen, al was het maar omdat deze samenwerking tussen juristen en economen wellicht meer perspectieven biedt voor onmiddellijke tewerkstelling dan de momenteel sterk overheersende geDIRVde projecten.

Deze vaststelling geldt trouwens ten aanzien van de door de auteur ontwikkelde stelling in haar geheel: de rechtswetenschap en haar beoefenaars hebben ongetwijfeld heel wat te leren van de economie, en een in die zin interdisciplinaire benadering van bepaalde klassieke juridische vraagstukken kan ongetwijfeld tot vernieuwende inzichten en hopelijk ook meer bevredigende oplossingen leiden. Fundamenteel hierbij lijkt ons evenwel de optie die genomen wordt aangaande het economisch model dat als basis zal fungeren bij deze samenwerking. In dat opzicht kijken wij vrij sceptisch aan tegen een combinatie van de juridische fictie van de contractuele vrijheid met een vermoe(i)de invisible hand.

Ch. Persyn

Boeles, P., Vreemdelingenrecht en Nederlanderschap, tweede geheel herziene druk, Serie Praktijk-handelingen, W.E.J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1984, 231 p.

Het is de laatste maanden stellig waar gebleken dat de Nederlandse rechtsliteratuur aan de verschillende gezichtshoeken van het vreemdelingenrecht een meer uitvoerige toelichting heeft gewijd dan de enkele, afzonderlijke commentaren die de Belgische rechtswereld op de wijzigingen in de eigen, Belgische wetgeving inzake heeft vrijgegeven.

Met de tweede druk van deze handleiding bewijzen onze Noorderburen nogmaals hoe zij begrepen hebben dat ook de nieuwste hoofdlijnen van het Nederlandse vreemdelingenbeleid bij de Nederlandse rechtspracticus de behoefte aan uitvoerige heroriëntatie zullen oproepen. Dit boek gaat over de wettelijke regelingen die het verschil tussen vreemdelingen en Nederlanders tot hun onmiddellijke onderwerp hebben. De auteur ontleedt aldus de mogelijkheden voor de vreemdeling om legaal in Nederland te blijven, evenals de modaliteiten van dit verblijf doorheen de Nederlandse Vreemdelingenwet en de Wet Arbeid Buitenlandse Werknemers (WABW). De nieuwe uitgave werd bovendien aangevuld met een bijzondere inleiding in het recht op een vreemdelingenpaspoort (en de functies van de Paspoortinstructie tot het recht van internationale bewegingsvrijheid). Tenslotte worden de verkrijging en het verlies van het Nederlander-

schap getoetst aan de nieuwste Rijkswet, inmiddels in voege sinds 1 januari 1985.

Men kan het vreemdelingenrecht op verschillende wijzen benaderen: indien sommige monografieën de ontleding in grondbegrippen verkiezen, andere dan weer meer de nadruk op het recht als beleidsinstrument willen leggen, dan ordent de handleiding van P. Boeles de materie ditmaal vanuit de vraag van de vreemdeling zelf en diens rechtshelper: in een confrontatie van die vreemdeling in Nederland met de inhoud van het beleid in zake toelating, verblijfsbeëindiging en voortgezet verblijf, tewerkstellingsvergunning, controlemaatregelen en proceduremogelijkheden. Bijzonderheden en handige verwijzingen begeleiden hierbij de bespreking van de toepasselijke wetteksten, telkenmale opgedeeld naar 'categorie' van betrokken vreemdelingen of soorten verblijftitel.

Aan deze werkwijze onthoudt de rechtspracticus aldus, bij het formuleren van zijn advies, het voordeel van een praktisch werkinstrument, mét oriëntatie in recente rechtspraak en literatuur. Zo worden bijvoorbeeld controlemaatregelen en proceduremogelijkheden per probleemgebied besproken, en aan vraagtekens uit de praktijk uitgespeeld.

Wij vroegen op deze bladzijden (Panopticon, 1985) reeds eerder aandacht voor de praktische en overzichtelijke handleiding van de Brusselse raadsman Georges Henri Beauthier, die in zijn 'Droit des Etrangers', uitgave 1984, de Belgische jurist voorziet in het zeer gelijkaardige voordeel van een volledig up-to-date gebrachte oriëntatie in een aantal Belgische vreemdelingenrechtelijke procedures.

Wellicht getuigen beide auteurs, zowel in België als in Nederland, doorheen de relevantie van hun *praktijk*ervaringen, van één en dezelfde bezorgdheid, resp. overtuiging: zolang de juridische uitzonderingspositie van de vreemdeling in ons rechtsbestel de ongeloofwaardig complexe geaardheid van diens belangenbehartiging zal medebrengen, zullen slechts de overzichtelijkheid van dit type handleidingen diezelfde vreemdeling en zijn rechtshelper helpen de weg naar behulpzame deskundigheid terug te vinden.

Wel blijft het inmiddels spijtig dat niet de wetgever zélf de vreemdeling in België of in Nederland, met meer eenvoud heeft menen te moeten tegemoet treden.

M.-C. Foblets

Entzinger, H.B., Het minderhedenbeleid. Dilemma's voor de overheid in Nederland en in zes andere immigratielanden in Europa.

Proefschrift ter verkrijging van de graad van Doctor in de Sociale Wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden, 9 mei 1984, Boom/Meppel, Amsterdam, 311 p.

Migratie van mensen heeft altijd en overal plaatsgevonden. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog is het migratiepatroon in West-Europa evenwel gron-